

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра педагогіки початкової освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____

“ ____ ” _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи культури й техніки мовлення

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань _____ 01 «Освіта/Педагогіка» _____
(шифр і назва напряму підготовки)

Спеціальність _____ 013 «Початкова освіта» _____
(шифр і назва спеціальності)

Факультет _____ Педагогічний _____
(назва факультету)

Робоча програма Основи культури й техніки мовлення

(назва навчальної дисципліни)

для студентів I курсу спеціальністю 013 «Початкова освіта».

Робоча програма складена доктором педагогічних наук, професором кафедри педагогіки початкової освіти **Благун Н.М.**

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри педагогіки початкової освіти (протокол № 1 від 28 серпня 2019 р.)

Завідувач кафедри _____
підпис

Оліяр М.П.
прізвище, ініціали

Затверджено науково-методичною радою педагогічного факультету (протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.)

Голова науково-методичної ради педагогічного факультету _____
підпис

Кондур О.С.
прізвище, ініціали

Директор / Декан _____
підпис

Кондур О.С.
прізвище, ініціали

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	<i>Дисципліна за вибором студентів</i>	
	Спеціальність 013 «Початкова освіта» (шифр і назва)		
		Рік підготовки:	
Змістових модулів 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання - немає		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1-л, 1-пр.	Освітній рівень: <u>БАКАЛАВР</u>	12 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2

для заочної форми навчання – 1:7

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів з основними нормами культури мови та мовлення сучасної української літературної мови, виробити у них уміння і навички користуватися цими нормами у повсякденному мовленні.

Завдання навчити студентів послуговуватися мовними засобами сучасної української літературної мови відповідно до норм на всіх її рівнях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні теоретичні поняття цього курсу та усвідомити принципи культури мовлення на різних мовних рівнях;
- засоби логіко-емоційної виразності мовлення й вільно володіти ними;
- особливості читання й переказування творів різних жанрів;
- технічні показники (дихання, голос, дикція, орфоепія) поставленого мовлення, складники інтонації.

вміти:

- володіти культурою конструктивного діалогу та полілогу;
- вміти сприймати, відтворювати готові та створювати наукові фахові тексти;
- володіти прийомами підготовки і виголошення публічного виступу;
- застосовувати фахову українську термінологію у різноманітних комунікативних процесах;
- вміти користуватися загальномовними та спеціальними словниками.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Комунікативні ознаки мовлення

Тема 1. Українська мова у духовному житті нації.

Походження української мови. Форми існування української мови. Стилї сучасної української літературної мови. Мовна ситуація в Україні. Проблеми в розвитку і становленні державності сучасної української літературної мови. Українська мова серед мов світу.

Тема 2. Складові комунікативної якості культури мови.

Орфоепічна правильність мовлення. Граматична правильність мовлення. Точність мовлення. Логічність мовлення. Багатство і різноманітність мовлення. Чистота мовлення. Доречність мовлення. Мовні штампи, канцеляризм. Виразність мовлення.

Тема 3. Культура писемного мовлення. Текст як одиниця мовлення.

Текст, основні ознаки тексту. Структура тексту. Види текстів. Правила оформлення тексту. Науковий текст, його характеристика. Тези. Стаття. Види нотування(виписка, план, тези, конспект). Реферат, види рефератів. Правила оформлення цитат, посилань, бібліографії.

Змістовий модуль 2. Техніка мовлення

Тема 4. Культура наукової і професійної української мови.

Становлення і розвиток наукового стилю української мови. Мовні і жанрові особливості наукового стилю. Специфіка мови професійного спілкування. Засоби вираження спеціальних реалій, категорій, понять. Правила оформлення наукової роботи.

Тема 5. Український мовленнєвий етикет.

Мовленнєвий етикет як феномен людського спілкування. Різновиди мовленнєвого етикету. Засоби вираження мовленнєвого етикету: тональність спілкування, етикетні формули висловлювання.

Тема 6. Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії.

Загальні поняття, складові частини техніки мовлення. Значення правильного дихання для читця, мовця. Постановка і якості розвиненого голосу. Органічні та неорганічні вади вимови, їх причини. Вимова голосних і приголосних звуків у різних позиціях.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Комунікативні ознаки мовлення												
Тема 1. Українська мова у духовному житті нації.	12	2	2			8	12					12
Тема 2. Складові комунікативної якості культури мови.	24	2	4			16	16	2				14
Тема 3. Культура писемного мовлення. Текст як одиниця мовлення.	12	2	2			8	16		2			14
Разом за змістовим модулем 1	48	6	8			32	44					40
Змістовий модуль 2. Техніка мовлення												
Тема 4. Культура наукової і професійної української мови.	18	2	4			12	16		2			14
Тема 5. Український мовленнєвий етикет.	12	2	4			8	16	2				14
Тема 6. Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії.	12	2	2			8	14		2			12
Разом за змістовим модулем 2	42	6	10			28	46					40
Усього годин	90	12	18			60	90	4	6			80

5. Теми практичних занять

Денна форма

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Українська мова у духовному житті нації	2
2	Морфологічні норми сучасної української літературної мови	2
3	Синтаксичні норми сучасної української літературної мови	2
4	Складові комунікативної якості культури мови	4
5	Інтенація як мовне явище. Логічний наголос	2
6	Публічний виступ та культура мови	2
7	Виразність як ознака культури мовлення	2
8	Особливості читання та розповідання творів різних жанрів	2
	Разом	18

Заочна форма

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Складові комунікативної якості культури мови	2
2	Науковий текст, його характеристика. Тези. Стаття. Види нотування(виписка, план, тези, конспект).	2
3	Особливості читання та розповідання творів різних жанрів	2
	Разом	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготувати виступ на тему: «Українська мова на лінгвістичній карті світу».	4
2	Опишіть спільні та відмінні риси наукового та офіційно-ділового стилю. Складіть таблицю.	4
3	Написати тези до статті Ліни Костенко «Гуманітарна аура націй» або «Дефект головного зеркала».	6
4	Опрацювати статтю Бабич М.Д. «Сила мовленнєвого слова».	6
5	Скласти три види текстів: текст - опис, текст - розповідь, текст - міркування.	4
6	Складіть бібліографічний опис списку джерел наукового виступу «Розвиток зв'язного мовлення молодших школярів».	6
7	Написати реферат «Роль мовленнєвого етикету у процесі виховання культурної людини».	4
8	Підготуйте виступ на теми: «Характерні особливості усного мовлення»; «Українські говірки – середовище функціонування усного мовлення»	6
9	Опрацюйте статтю «Голос» у словнику української мови, випишіть декілька означення цього слова.	6
10	Доберіть два короткі прозові тексти і розбийте їх на мовні такти.	4
11	Запишіть уривок художнього твору і поставте над словами наголос.	4
12	Підберіть 2 тексти (поезія, проза). Визначте в них логічну, емоційно – експресивну роль розділових знаків.	6
	Разом	60

7. Індивідуальні завдання

8. Методи навчання

Під час проведення практичних занять щодо вивчення навчальної дисципліни «Основи культури й техніки мовлення» використовуються такі методи навчання як: пояснення, бесіда, дискусія, диспут, ілюстрування, відеометод, дидактична гра, практична робота тощо.

9. Методи контролю

Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з навчальної дисципліни «Основи культури й техніки мовлення» здійснюється на підставі таких методів як: метод усного контролю – здійснюється шляхом індивідуального і фронтального опитування студентів; метод письмового контролю – здійснюється за допомогою самостійних і контрольних робіт; метод тестового контролю – виконання спеціальних тестових завдань; метод самоконтролю та ін.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна та самостійна (індивідуальна) робота							Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			50	100
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3		
Поточний контроль – 30 балів Контрольна робота – 10 балів Самостійна робота – 10 балів Всього - 50 балів								

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Самостійні завдання з навчальної дисципліни «Основи культури й техніки мовлення» для студентів денної форми навчання та методичні рекомендації щодо їх виконання.

Методичні вказівки для підготовки до практичних занять, контрольних робіт та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи культури й техніки мовлення» для студентів денної та заочної форм навчання.

12. Рекомендована література

Базова

№ з/п	Автор (автори)	Назва	Видавництво, рік	К-сть екз.
	Бабич Н.Д.	Культура фахового мовлення.	Київ, 2006	
	Берестенко О. Г.	Культура професійного спілкування : навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заоч. форм навчання всіх спец. гуманіт. профілю	Луганськ, 2013	
	Гонца І.С.	Сучасна українська літературна мова: навчально-методичний посібник	Умань, 2017	
	Дудка О. О., Шевелева Л. А.	Українська мова: Комплексний довідник	Харків, 2010	
	Єрмоленко С.Я.	Довідник з культури мови.	Київ, 2005	
	Коваль Г.П.	Практикум з виразного читання	Тернопіль, 2014	
	Л.І. Мацько	Культура української фахової мови.	Київ, 2007	
	Пентилюк М. І.	Ділове спілкування та культура мовлення	Київ, 2011	
	Пономарів О. Д.	Культура слова. Мовностилістичні поради	Київ, 2011	
	Пономарів О. Д.	Українське слово для всіх і для кожного	Київ, 2013	
	Сербенська О.	Культура усного мовлення.	Київ, 2004	

Допоміжна

	Бабич Н.Д.	Практична стилістика і культура української мови.	Львів: Світ, 2003	
	Голянич М. І., Стефурак Р. І., Бабій І. О.	Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія	Івано-Франківськ, 2011	
	Кравець Л.В.	Стилiстика української мови.	Київ, 2004	
	Мазніченко Є.І., Максименко Н.М., Осадча О.В.	Український правопис	Київ, 2015	

	Масенко Л.	Мова і суспільство.	Київ, 2004	
	Мацько Л.І., Мацько О.М.	Риторика.	Київ, 2003	
	Середницька А. Я.	Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб.	Київ, 2012	
	Требін М. П., Клімова Г. П.	Ораторське мистецтво: підручник	Харків, 2013	
	Третяк Н. В.	Українська мова за професійним спілкуванням : навч. посіб.	Кам'янець-Подільський, 2010	
	Радевич – Винницький Я.	Етикет і культура спілкування.	Львів, 2001	
	Шевчук С. В.	Ділове мовлення для державних службовців	Київ, 2012	
	Ющук І.П.	Практикум з правопису і граматики української мови.	Київ, 2012	

13. Інформаційні ресурси

1. www.novamova.com.ua
2. mova.kreschatic.kiev.ua
3. www.arkas-proswita.iatp.org.ua
4. litopys.narod.ru/ukrmova/um113.htm
5. litopys.kiev.ua
6. bpapers.iatp.org.ua/?chapter=Style
7. www.ji.lviv.ua
8. www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category
9. historydocs.narod.ru/ukr.htm
10. www.amlogos.com/ukrainian/international_about.shtml

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.

2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.